
Публикуван на: 25-07-2006

Източник: [EUobserver](#)

Употребата на алкохол е нещо, което едновременно обединява и разделя Европа, с важни политически последици. Алкохолните напитки са част от нашата култура, но и част от икономиката ни.

Помислете за всички различни национални ритуали, които се фокусират около пиенето. На практика първите думи, които научаваме на чужд език са наздраве, салут, прозит и тн. Фактически европейците пият повече, отколкото хората в останалата част на света. Средният европейец изпива около 9 литра чист алкохол годишно, докато американците ползват по-малко от 7 литра, а в Китай под 4 литра.

И наистина всяка страна си има своите традиционни напитки, от уиски до сливова, грапа и водка. Европейските вина също така се определят по региона, от който идват, докато в Новия Свет вината се делят по сорта грозде, от който са направени.

Тук обаче нещата започват да стават трудни.

Предложението за нова политика на Европейската Комисия цели да намали производството на вино, като се дава предпочитание на качеството пред количеството. Вина от страни, извън ЕС като Австралия и Чили, печелят пазарни дялове в Европа, а освен това има и свръхпроизводство на европейска продукция, която никой не желае да пие.

Намаляването на тази безполезна продукция е разумно, но какво ще стане с хората, които я произвеждат?

Трябва да се постигне баланс между модернизирването на европейската икономика, изправена пред трудностите на глобализацията и запазването на традициите на аграрната икономика. Виното не е единственият сектор, за който това се отнася, но е един от най-чистите примери от този вид.

Следващият проблем е данъчното облагане. Традиционният възглед е, че данъчните ставки са от компетенцията на страните-членки. Според някои те дори са жизненоважен въпрос за националния суверенитет. Дали това обаче е наистина работещо?

Например много финландци в момента пътуват до Естония за да си купят по-евтино пиене. Това не е учудващо, като се вземе предвид, че данъците в Естония са много по-ниски. Пивоварите в югоизточната част на Англия отдавна се оплакват от спад на продажбите заради хората, прекосяващи канала и пазаруващи във Франция на едnodневни пътувания.

Кое обаче е по-големият проблем: хармонизацията на националните данъчни ставки, или изкривяването на единния пазар? Нивата на данъците са такива не само по икономически причини – а именно събирането на десетки милиарди евро годишно – но и по здравни причини. Високите данъци намаляват консумацията, което ни води до третият въпрос.

Каква роля трябва да играят общоевропейските мерки за защита на общественото здраве? Страните с високи акцизи и данъци в Северна Европа са тези, които най-много се страхуват от последиците от прекомерното пиене. Не е задължително те да са тези, които имат най-много причини да се страхуват, но когато става дума за общественото мнение, нагласите побеждават реалността всеки път.

Това всъщност е идеалният пример за политически въпрос. Доколко индивидуалните свободи трябва да се ограничат (чрез високи акцизи) в името на интересите на обществото (да се намали алкохолизма) и дори в името на въпросните индивиди (предпазване от здравословни проблеми) Това е класически проблем на конфликта между правата, за справянето с който е създадена либералната демокрация. Това е и добра причина за нуждата ЕС да се демократизира. Конституционният договор се опита да се справи с проблемите на различните здравни системи по един доста добър начин. Предоставянето на здравни услуги остава в правомощията на страните членки, докато сътрудничеството в здравеопазването може да бъде развивано и на ниво ЕС. Това със сигурност е правилният начин.

За да има смисъл бъдещата политика за алкохола, различните европейски страни трябва да определят, какво общо имат – а то е много – и да работят заедно в тази насока. Съществуват национални различия, но това е един от случаите, в които всяка страна има толкова много отличителни черти, че няма опасност да бъдат изгубени.

Твърде много от едно нещо може да бъде лошо, но на Европа, както и алкохола може да се наслаждаваме в умерени дози. Ако се отнасяме отговорно, няма от какво да се страхуваме.

Ричард Ламинг